

Sekcja B (Collegium Maius, sala 203, Moderator: Prof. dr hab. Sergiej Temczyn)

- 10.00 – 10.20 Prof. dr hab. Henryk Jankowski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza), *Tureckie teksty w kitabie Mustafy Szahidewicza*
- 10.20 – 10.40 Prof. dr hab. Swietłana Czerwonaja (Uniwersytet Mikołaja Kopernika), *Muhiry litewskich – Szamailli kazańskich Tatarów. Dyskusyjne problemy badań*
- 10.40 – 11.00 Dr hab. Joanna Kulwicka-Kamińska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika), Dr Magdalena Lewicka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika), *Nowy chamaił ze zbiorów Muzeum Historycznego w Białymstoku. Zarys analizy teksto-logiczno-filologicznej*
- 11.00 – 11.20 Dr Iwona Radziszewska (Uniwersytet Gdański), *Chamaity – tatarskie silva rerum*
- 11.20 – 11.40 Mgr Bogusław R. Zagórski (Instytut Ibn Chalduna, Warszawa), *Chamaił Płocki – próba systematycznego opisu treści*
- 11.40 – 12.00 Dr Michał Łyszczarz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), *Znaczenie piśmiennictwa religijnego we współczesnym życiu polskich Tatarów*
- 12.00 – 12.15 Przerwa na kawę
- 12.15 – 14.15 **Obrady plenarne** (Collegium Maius, sala 307, Moderator: Prof. dr hab. Bogusław Nowowiejski)
- 12.15 – 12.35 Prof. dr hab. Nicolai Dobronravin (Petersburski Uniwersytet Państwowy), *Non-Arabic Manuscript Tafsir Studies: Perspectives of Comparative Research*
- 12.35 – 12.55 Prof. dr hab. Genadij Cychun (Narodowa Akademia Nauk Białorusi), *Сляды беларускамоўнага субстрата ў тэафірах створаных на тэрыторыі былога ВКЛ*
- 12.55 – 13.15 Prof. dr hab. Feliks Czyżewski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej), *O metodzie dokumentacji tekstów gwarowych na obszarze dwujęzycznym (na przykładzie wschodniej Lubelszczyzny) – uwagi z pozycji potrzeb teksto-logicznej gwarowej*
- 13.15 – 13.35 Dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. IS PAN (Instytut Sławistyki PAN), *KRESY w dyskursie naukowym, wspomnieniowym i wirtualnym. Refleksje językoznawcy*
- 13.35 – 13.55 Prof. dr hab. András Zoltán (Uniwersytet im. Loránd Eötvösa, Budapeszt), *Zapóczyzenia węgierskie w Postyli z Niagowa*
- 13.55 – 14.15 Dyskusja
- 14.15 **Zamknięcie Konferencji** (Collegium Maius, sala 307)
- 15.00 Obiad (Bufet w Collegium Maius)

Konferencja z okazji Jubileuszu 70-lecia urodzin i 47-lecia pracy na UMK
prof. Czesława Łapicza

Uniwersytet Mikołaja Kopernika
Wydział Filologiczny
ul. Fosa Staromiejska 3, 87-100 Toruń

Święte Księgi Żydów, Chrześcijan i Muzułmanów w słowiańskim fregu kulturowym

Patronat Honorowy:

Jego Magnificjencja Rektor prof. dr hab. Andrzej Tretyn

Jego Ekscelejncja Biskup Toruński dr Andrzej Suski

Jego Ekscelejncja Mufti RP Tomasz Miśkiewicz

Toruń, 10–11 grudnia 2015 r.

CZWARTEK, 10 GRUDNIA 2015 R.

9.45 – 11.15 **Otwarcie Konferencji** (Collegium Maius, sala 307)

- ♦ Powitanie Uczestników Konferencji i prezentacja Sylwetki Jubilata – Dr hab. Joanna Kulwicka-Kamińska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika)
- ♦ Przemówienia Przedstawicieli Władz Uczelni
- ♦ Przemówienia Gości Honorowych
- ♦ Słowo Jubilata
- ♦ Wystąpienie Prof. dr hab. Krystyny Szcześniak (Uniwersytet Gdański) nt. *O Czesławie, nie tylko Łapiczu*
- ♦ Występ tatarskiego Zespołu „Buńczuk”

11.15 – 11.30 Przerwa na kawę

- 11.30 – 13.30 Obrady plenarne (Collegium Maius, sala 307, Moderator: Prof. dr hab. Alicja Pihan-Kijas)
- 11.30 – 11.50 Prof. dr hab. Bogdan Walczak (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu i Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim), *Święte księgi wielkich religii monoteistycznych w kulturze słowiańskiej (Uwagi wstępne)*
- 11.50 – 12.10 Ks. prof. dr hab. Waldemar Chrostowski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), *Przekłady Biblii na język białoruski*
- 12.10 – 12.30 Prof. UAM, dr hab. Tomasz Mika (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu), *Biblia a upiśmiennienie języka polskiego. O możliwości nowego spojrzenia na staropolskie przekłady biblijne przez pryzmat teorii piśmiennosci*
- 12.30 – 12.50 Prof. dr hab. Marko Jesenšek (Uniwersytet w Mariborze), Prof. dr hab. Emil Tokarz (Uniwersytet Śląski i Akademia Techniczno-Humanistyczna w Białymstoku), *Wpływ biblijnych tekstów na dwuwariantowy rozwój słoweńskiego języka literackiego*

12.50 – 13.10 Dr Shirin Akiner (University of London), *Biblical Sources in the Religious Literature of the Tatars, with Reference to the British Library Kitab*

13.10 – 13.30 Dyskusja

13.30 – 14.30 Obiad (Bufet w Coll. Maius)

14.30 – 16.30 Obrady w sekcjach

Sekcja A (Collegium Maius, sala 307, Moderator: Prof. dr hab. Jan Tyszkiewicz)

14.30 – 14.50 Prof. dr hab. Andrzej Zakrzewski (Uniwersytet Warszawski), *Przekonanie o szlachectwie Tatarów litewskich*

14.50 – 15.10 Dr Mieczysław Bielski (Toruń), *Generał brygady Józef Gigiel-Melechowicz (1890–1940). Szkic biograficzny*

15.10 – 15.30 Dr Marzena Godzińska (Uniwersytet Warszawski), *Czy alewici tureccy posiadają swoje święte księgi*

15.30 – 15.50 Prof. dr hab. Selim Chazbijewicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), *Historia badań nad spuścizną Tatarów polsko-litewskich*

15.50 – 16.10 Dr Artur Konopacki (Uniwersytet w Białymstoku), *Rola i znaczenie rękopiśmiennictwa religijnego w podtrzymywaniu i budowaniu tożsamości Tatarów Wielkiego Księstwa Litewskiego*

16.10 – 16.30 Dyskusja

Sekcja B (Collegium Maius, sala 203, Moderator: Prof. dr hab. Bogdan Walczak)

14.30 – 14.50 Prof. UMK, dr hab. Lech Zieliński (Uniwersytet Mikołaja Kopernika), *Od wspólnych źródeł przez podziały ku odnalezieniu wspólnego odniesienia, czyli kilka uwag o wpływie duchowości prawosławnej na kościół zachodni XXI wieku na przykładzie modlitwy serca*

14.50 – 15.10 Dr hab. Aleksander Gadowski, prof. AJD (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie), mgr Halina Gadowska (Akademia Medyczna im. S. I. Georgijewskiego, Symferopol), *Теоллингвистический анализ проповедей святителя Луки Крымского*

15.10 – 15.30 Prof. UMK, dr hab. Stefan Grzybowski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika), *Badania nad gwarą starowierców w Polsce*

15.30 – 15.50 Dr hab. Michał Głuszkowski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika), *Religia jako czynnik powstrzymujący zmianę językową w społeczności staroobrzędowców w Polsce*

15.50 – 16.10 Mgr Magdalena Grupa (Uniwersytet Mikołaja Kopernika), *Kilka uwag na temat frazeologii sfery religijnej w gwarze staroobrzędowców mieszkających w Polsce*

16.10 – 16.30 Dyskusja

16.30 – 17.00 Przerwa na kawę

17.00 – 19.00 Obrady w sekcjach

Sekcja A (Collegium Maius, sala 400, Moderator: Prof. dr hab. Emil Tokarz)

17.00 – 17.20 Prof. dr hab. Marek M. Dziekan (Uniwersytet Łódzki), *Ortografia arabskiego tekstu Koranu w tefsirze Jozefowicza na podstawie sury Ja Sin*

17.20 – 17.40 Doc. dr Michaił Tarełka (Białoruska Akademia Nauk), *Праблемы транслітарацыі тэкстаў тафсіра 1723 г. з Аліты і тафсіра Юзэфова XIX ст.*

17.40 – 18.00 Doc. dr Galina Miszkinene (Instytut Języka Litewskiego), *Zasady i techniki kopiowania rękopisów (na przykładzie Tefsiru Józefowa z 1890 r.)*

18.00 – 18.20 Prof. dr hab. Sergiej Temczyn (Instytut Języka Litewskiego), *Tekstologia 36-ej sury w polskim przekładzie Koranu z rękopisów Tatarów WKL – pierwsze wyniki badań*

18.20 – 18.40 Doc. dr Iryna Synkowa (Uniwersytet w Mińsku), *Каментар на суры 78–114 у рукапісах татараў былога ВКЛ і яго суадносіны з татарскім перакладам Карана на польскую мову*

18.40 – 19.00 Dyskusja

Sekcja B (Collegium Maius, sala 203, Moderator: Prof. dr hab. Swietłana Czerwonaja)

17.00 – 17.20 Prof. dr hab. Anna Bednarczyk (Uniwersytet Łódzki), *Jeszcze raz o przekładzie poezji*

17.20 – 17.40 Dr hab. Izabela Kończak (Uniwersytet Łódzki), *Teodor Szumowski i jego poetycki przekład Koranu na język rosyjski*

17.40 – 18.00 Dr Grzegorz Czerwiński (Uniwersytet w Białymstoku), *Wiersze Stanisława Kryczyńskiego, czyli początek współczesnej poezji polskich Tatarów*

18.00 – 18.20 Red. Musa Czachorowski (Wrocław), *Poezja tatarska w Polsce – inspiracje i aspiracje*

18.20 – 18.40 Dr Lejla Gejbatowa (Rosyjska Akademia Nauk, Dagestan), *Искусство Дагестана в российском культурном пространстве: проблемы сохранения мусульманской, формирования национальной идентичности художников и взаимодействия цивилизаций и культур*

18.40 – 19.00 Dyskusja

19.30 Uroczysta kolacja (Coll. Maius, s. 307)

PIĄTEK, 11 GRUDNIA 2015 R.

10.00 – 12.00 Obrady w sekcjach

Sekcja A (Collegium Maius, sala 307, Moderator: Dr hab. Izabela Kończak)

10.00 – 10.20 Dr hab. Arleta Szulc (Uniwersytet Mikołaja Kopernika), *Uwagi o leksykalnej wariantywności psalterzowych redakcji cerkiewnosłowiańskich*

10.20 – 10.40 Dr Izabela Winiarska-Górska (Uniwersytet Warszawski), *Tablice domowe, czyli «ekonomie» w katechizmach ewangelickich z XVI i XVII wieku*

10.40 – 11.00 Dr Piotr Sobotka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika), *Biblijne rzeczowniki w liczbie podwójnej i mnogiej oraz ich słowiańskie odpowiedniki*

11.00 – 11.20 Dr hab. Agata S. Nalborczyk (Uniwersytet Warszawski), *Egzegeza koraniczna z perspektywy kobiecej – sposób na muzułmański feminizm?*

11.20 – 11.40 Dr Michał Moch (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego), *Hermeneutyka koraniczna Nasra Abu Zayda – nowe podejście do lektury świętej księgi islamu*